

INDICATOREN FONDS CULTUUREDUCATIE ZWOLLE VOOR PO EN (V)SO

Fonds Cultuureducatie Zwolle (CEZ)

De gemeente Zwolle wil een stevige culturele basis voor alle basisschoolleerlingen. Hiervoor is sinds 2015 het Fonds Cultuureducatie Zwolle opgericht voor PO en (V)SO. De uitvoering en beheer van dit fonds is bij Stadkamer neergelegd.

Fase indeling

De gemeente Zwolle hanteert 'trekkingsrecht' bij het toekennen van gelden voor cultuuronderwijs aan basisscholen en scholen voor (voorgezet) speciaal onderwijs. Hoe verder een school is in de uitwerking van eigen beleid en uitvoering van kwalitatief cultuuronderwijs (fase 1, 2 of 3), hoe hoger de trekkingsrechten waarop de school aanspraak kan maken (respectievelijk 1x, 2x of 4x de gemeentelijke bijdrage).

Indicatoren

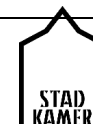
In dit document wordt duidelijk welke indicatoren gehanteerd worden om de fase te bepalen. De adviseurs van Stadkamer bekijken eens per twee jaar samen met de school in welke fase de school zich op dat moment bevindt en wat de eerstvolgende ontwikkelstappen zijn. Het gaat er daarbij niet om wat er 'op papier' staat, maar vooral wat de school concreet doet en op welke manier de school dat verankerd heeft.

Hieronder staat een schematische weergave van de indicatoren. Op pagina's 2 en 3 zijn de indicatoren uitgeschreven per fase. Tot slot is een verklarende woordenlijst toegevoegd.

Indicatoren Fonds Cultuureducatie Zwolle	Fase 1 Onze school volgt de kerndoelen Kunstzinnige Oriëntatie van SLO	Fase 2 Onze school heeft een beredeneerde ambitie en plan van aanpak voor cultuuronderwijs	Fase 3 Onze school stelt beredeneerde en specifieke eisen aan cultuuronderwijs
Bedragen zijn per leerling per kalenderjaar en worden jaarlijks vastgesteld. <i>Cursieve woorden, zie lijst van definities</i>	Budget Fonds Cultuureducatie Zwolle = eigen bijdrage + 1 x gemeentelijke bijdrage	Budget Fonds Cultuureducatie Zwolle = eigen bijdrage + 2 x gemeentelijke bijdrage	Budget Fonds Cultuureducatie Zwolle = eigen bijdrage + 4 x gemeentelijke bijdrage
1. Curriculum - opbouw - programma - leerlijnen - verbinding leergebieden - balans maken – meemaken – betekenis geven – reflecteren	De <i>kerndoelen</i> van SLO van het leergebied Kunstzinnige oriëntatie vormen de enige eisen aan ons <i>curriculum</i> voor <i>cultuuronderwijs</i> .	Het <i>curriculum</i> van onze school bevat, naast het voldoen aan de <i>kerndoelen</i> van SLO, een <i>beredeneerde</i> opbouw in <i>cultuuronderwijs</i> , waarin bewuste keuzes zijn gemaakt over programma, kunstbezoek en <i>leerlijnen</i> . Dit is vastgelegd in een actueel en overdraagbaar <i>cultuurplan</i> dat meerdere jaren beslaat.	Fase 2 en daarbij: Onze school benut kansen om vanuit het leergebied Kunstzinnige oriëntatie verbinding te leggen met leerdoelen van andere leergebieden. Binnen ons <i>curriculum</i> voor <i>cultuuronderwijs</i> is een evenwichtige verdeling in <i>maken, meemaken, betekenis geven en reflecteren</i> .
2. Ambitie - visie cultuuronderwijs - kwaliteit cultuuronderwijs - planmatig - doelen en realisatie - borging - uitdragen	Onze school heeft geen specifieke en zichtbare ambitie voor <i>cultuuronderwijs</i> .	Onze school werkt aantoonbaar vanuit de eigen visie ambitieus en doelgericht aan kwalitatief <i>cultuuronderwijs</i> .	Fase 2 en daarbij: Om de gewenste kwaliteit van <i>cultuuronderwijs</i> te <i>borgen</i> heeft onze school specifieke doelen opgesteld die periodiek worden geëvalueerd en waarop (indien nodig) verbeteracties worden afgesproken en uitgevoerd. Onze visie en aanpak worden zichtbaar uitgedragen door de school.
3. Leerlingen - didactiek - pedagogische visie - waardering <i>culturele ontwikkeling</i>	Onze school heeft geen specifieke didactische en pedagogische uitgangspunten voor <i>cultuuronderwijs</i> .	De didactiek van ons <i>cultuuronderwijs</i> is gebaseerd op de pedagogische visie van de school.	Fase 2 en daarbij: Onze school kent waarde toe aan de <i>culturele ontwikkeling</i> van onze leerlingen en legt deze vast. De waardering sluit inhoudelijk aan bij de visie op <i>cultuuronderwijs</i> , de pedagogische visie en het <i>curriculum</i> .

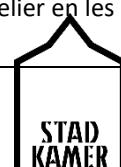
<p>4. Team</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>interne cultuurcoördinator (ICC-er) / kunstvakdocent</i> - rol directeur - professionalisering - taakbeleid - draagvlak 	<p>Binnen ons team is geen gespecialiseerde kennis over <i>cultuuronderwijs</i> zoals bij een <i>ICC-er</i> of kunstvakdocent.</p>	<p>Binnen ons team is minimaal één gecertificeerde <i>ICC-er</i> of kunstvakdocent. Deze werkt als initiator, verbinder en coördinator.</p> <p>De <i>ICC-er</i> heeft ruimte om deze taak uit te voeren en op de hoogte te blijven van actuele en lokale ontwikkelingen.</p> <p>De directeur heeft een bevorderende voorbeeldrol voor <i>cultuuronderwijs</i>.</p> <p>Onze school werkt aantoonbaar aan deskundigheid binnen het team op het gebied van <i>cultuuronderwijs</i>, aansluitend bij de visie en ambitie.</p>	<p>Fase 2 en daarbij:</p> <p>De <i>ICC-er</i> of kunstvakdocent krijgt voor zijn/haar taak een reëel aantal uren per jaar op basis van een heldere taakverdeling tussen directie, <i>ICC-er</i> en de rest van het team.</p> <p>Onze visie en aanpak worden gedragen door het team. Dit is zichtbaar bij elk teamlid in kennis, houding en/of gedrag.</p>
<p>5. Culturele omgeving</p> <ul style="list-style-type: none"> - samenwerking - kunstbezoek - drie domeinen: school, omgeving en wereld - <i>cultuurparticipatie</i> 	<p>Onze school bepaalt zelf welk gebruik ze maakt van het aanbod van <i>cultuuraanbieder(s)</i>.</p>	<p>Onze school werkt samen met één of meerdere <i>cultuuraanbieders</i> op basis van de vraag van onze school.</p> <p>Onze school streeft er naar om leerlingen kennis te laten maken met de culturele omgeving en maakt dit zichtbaar in het jaarprogramma.</p>	<p>Fase 2 en daarbij:</p> <p>Onze leerlingen gaan gedurende 8 jaar meerdere malen op kunstbezoek en leren zo de culturele omgeving kennen.</p> <p>Onze school heeft <i>criteria</i> geformuleerd die aansluiten bij onze visie op cultuuronderwijs, waaraan activiteiten en <i>cultuuraanbieders</i> moeten voldoen.</p> <p>Binnen ons curriculum is aandacht voor de drie domeinen school, (culturele) omgeving en (kunst)wereld.</p> <p>Onze school stimuleert actief <i>cultuurparticipatie</i> buiten schooltijd.</p>
<p>6. Financiën</p> <ul style="list-style-type: none"> - budget - begroting 	<p>Onze school besteedt het budget uit het Fonds CEZ volledig aan <i>cultuuronderwijs</i>. 90% hiervan wordt besteed aan kosten die direct toe te rekenen zijn aan activiteiten voor leerlingen.</p>	<p>Fase 1 en daarbij:</p> <p>Onze school heeft een specifiek budget voor <i>cultuuronderwijs</i> en stelt daarvoor jaarlijks een begroting op aansluitend bij de visie en ambitie.</p>	<p>Fase 2 en daarbij:</p> <p>Naast het budget voor <i>cultuuronderwijs</i> benut onze school actief kansen voor aanvullende financiering.</p>

LIJST VAN DEFINITIES

behorend bij indicatoren Fonds Cultuureducatie Zwolle

Beredeneerd	Met deze term wordt bedoeld dat door het schoolteam over alle aspecten behoorlijk en uitvoerig is nagedacht en een weloverwogen keuze is gemaakt.
Borging	Met deze term wordt bedoeld dat er binnen de school afspraken zijn over doelstellingen, er wordt onderzocht of er eventueel verbeteracties moeten worden ingezet en of er vertrouwen is dat die afspraken ook worden nagekomen.
Criteria cultuuraanbieders	De inhoudelijke criteria die een school opstelt voor samenwerking met een cultuuraanbieder. Deze criteria kunnen gaan over pedagogische kwaliteit, didactiek, passend bij onderwijsconcept, de visie op cultuuronderwijs, etc.
Culturele ontwikkeling	De school bepaalt welke culturele ontwikkeling de leerlingen doorlopen en op welke manier dit wordt vastgelegd, bijvoorbeeld op het rapport, in het portfolio of LVS. Scholen kiezen vanuit hun visie welke aspecten van de culturele ontwikkeling zij belangrijk vinden en zichtbaar willen maken, bijvoorbeeld artistiek, creatief, creërend, onderzoekend, of reflecterend vermogen. Deze aspecten zijn vertaald naar een werkbare aanpak en registratievorm die dat aspect van de leerling helder in beeld brengt. Er zijn diverse voorbeelden, zoals C-Zicht .
Cultuuraanbieder	Een persoon/instelling die een cultuur educatieve activiteit kan verzorgen in het onderwijs. De cultuuraanbieders op de website stadkamer.nl/cultuureducatie zijn gescreend op kwaliteit. Uiteraard kunnen andere cultuuraanbieders ook kwaliteit leveren. Een school hoeft zich niet te beperken tot de selectie op deze website.
Cultuuronderwijs	Bij cultuuronderwijs staat het artistiek-creatief vermogen van de leerling centraal. Dit vermogen stelt de leerling in staat verbeeldingskracht te gebruiken om artistiek werk te (re)produceren en zo betekenis te geven aan wat hij alleen of met anderen maakt en meemaakt. Leerlingen doen dat door middel van (combinaties van) (bewegend) beeld, klank, woord en met beweging in relatie tot de ruimte of omgeving. (uit curriculum.nu)
Cultuurparticipatie	Het actief meedoen aan kunst en cultuur in de vrije tijd, bijvoorbeeld zelf een beat produceren, op de planken staan of meespelen in een orkest. De onafhankelijke stichting Meedoen Zwolle verleent steun aan kinderen van huishoudens met een minimuminkomen. Hierdoor krijgen zij de mogelijkheid om mee te doen aan activiteiten van school, maar ook buiten school. Het Fonds Amateurkunst verstrekt subsidie aan initiatieven die binnen- en buitenschoolse cultuureducatie verbinden.
Cultuurplan	Een verhelderend en werkbaar document om het cultuuronderwijs op school in beeld te brengen. Onderdelen van het cultuurplan kunnen zijn: <ul style="list-style-type: none"> ▪ schoolvisie en visie op cultuuronderwijs ▪ ambitie en actieplan ▪ randvoorwaarden als financiën en taakverdeling ▪ activiteitenplan
Curriculum	Het totale onderwijs, ofwel het geheel aan visie, schoolconcept, inhoud en aanpak van een school.
Didactiek	De didactiek voor cultuuronderwijs kan sterk variëren, bijvoorbeeld uiteenlopend van productgericht en procesgericht tot vrije expressie. Procesgerichte didactiek stimuleert het onderzoekend, creërend en reflecterend vermogen via de fases van het creatief proces: oriënteren, onderzoeken, creëren, evalueren en continue reflectie.
Domeinen: school, (culturele) omgeving en (kunst)wereld	Door een gevarieerd en samenhangend cultuureducatieprogramma met activiteiten op school, met de (culturele) omgeving en uit de grote (kunst)wereld, ontwikkelen de leerlingen zich als maker, deelnemer en publiek. Voorbeeld: beeldende les door leerkracht, bezoek atelier en les van Zwolse kunstenaar en bezoek Van Gogh Museum.

Interne Cultuurcoördinator (ICC-er)	De ICC-er is de spil voor goed cultuuronderwijs voor ieder kind op school. De ICC-er draagt zorg voor betrokkenheid en enthousiasme bij het team voor cultuur en creativiteit in de klas en is de verbindende schakel met de culturele omgeving.
Kerdoelen leergebied Kunstzinnige Oriëntatie (SLO)	Kerndoel 54: De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren. Kerndoel 55: De leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren. Kerndoel 56: De leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.
Kwalitatief cultuuronderwijs	Kwalitatief cultuuronderwijs: - kenmerkt zich doordat leerlingen in een samenhangend geheel kunst leren maken, kunst leren meemaken en betekenis leren geven aan het maken en het meemaken (zie onder). - omvat activiteiten in drie domeinen: school, culturele omgeving en de (kunst)wereld (zie boven).
Leerlijnen	In een doorlopende leerlijn staat uitgewerkt wat een kind moet kennen en kunnen aan het eind van de schoolperiode. Een leerlijn voor cultuuronderwijs waarborgt een doorgaande culturele ontwikkeling voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar. De continuïteit in het programma wordt gegarandeerd door aan te sluiten bij de kerndoelen Kunstzinnige oriëntatie van SLO (zie boven) of de uitgangspunten van curriculum.nu. Leerlijnen cultuuronderwijs kunnen gericht zijn op: - één kunstdiscipline (muziek, dans, theater, beeldend, literatuur, mediakunst, erfgoed) of - op andere aspecten zoals creatief proces (didactiek) of - de ontwikkeling van 21e eeuwse vaardigheden. De lessen kunnen worden gegeven door de leerkracht en/of vakdocenten. Ook activiteiten van cultuuraanbieders kunnen onderdeel zijn van een leerlijn. Voorwaarden voor leerlijnen met kwaliteit: <ul style="list-style-type: none"> ▪ De leerlijn is opeenvolgend (cumulatief) van groep 1 t/m 8. ▪ De leerlijn sluit aan bij de visie/het onderwijsconcept van de school. ▪ In de leerlijn is een goed evenwicht tussen maken, meemaken, betekenis geven en reflecteren (zie onder). ▪ De leerlijn omvat activiteiten in drie domeinen: school, culturele omgeving en de (kunst)wereld (zie boven). ▪ De leerlijn is gebaseerd op een methode of op een leerplankader, zoals: <ul style="list-style-type: none"> - SLO: kunstzinnigeorientatie.slo.nl - Curriculum.nu: https://www.curriculum.nu/voorstellen/kunst-cultuur - Zelf vormgegeven leerlijn op basis van onderwijsconcept. ▪ Er vindt een registratie plaats van de leerlijn om deze zichtbaar te maken en te borgen.
Maken, meemaken, betekenis geven en reflecteren	Kwalitatief cultuuronderwijs heeft een evenwichtige verdeling in: Maken = het artistiek-creatief proces van experimenteren, vormgeven en (re)produceren waarin leerlingen samen of individueel uiting leren geven aan ervaringen, gevoelens, gedachten en ideeën, d.m.v. (combinaties van) (bewegend) beeld, klank, woord en met beweging. Meemaken = kennismaking met professionele uitingsvormen van kunst en cultuur in (combinaties van) (bewegend) beeld, klank, woord en met beweging. Leerlingen ervaren professionele kunst in een levensechte context, binnen en buiten school. Betekenis geven = onderzoeken, (filosofisch) bevragen en analyseren van mondiale uitingen van kunst en cultuur in heden en verleden, vanuit o.a. individuele, collectieve, sociale, culturele, levensbeschouwelijke of historische perspectieven. Betekenis geven heeft betrekking op zowel de kunstuitingen die leerlingen maken als op professionele kunstuitingen die leerlingen meemaken. Reflecteren = reflectie op het (werk)proces en het product, met het doel aan te sluiten bij de brede vaardigheid 'manieren van jezelf kennen'. (uit curriculum.nu)

